

Foto: [Lisa Norwood](#)

Kent A Johansson er mann, sykepleierstudent, skribent og blogger på www.voldtattmann.org, der han forteller om livet sitt i etterkant av å ha blitt voldtatt i 2011.

Publisert 9. april 2014 klokken 11:17

Skammen min

Jeg våknet på sofaen i leiligheten min, naken, skamfull og forvirret. Leiligheten var ribbet for det meste av elektroniske ting. Men verre var det at det var også tryggheten, den gode selvfølelsen og deler av det livet jeg hadde. Jeg visste det bare ikke ennå.

Den ukjente gjerningsmannen puttet sannsynligvis noe i drikken min da jeg var ute på pub med noen arbeidskolleger kvelden før. Jeg husker bare glimter av hva som foregikk i leiligheten min. Jeg husker jeg ble vekket i en taxi utenfor der jeg bor, jeg husker en mann går ut av bakdøren på taxien og at han følger etter meg inn. Jeg husker han romsterer i leiligheten og et glimt jeg aldri kommer til å glemme. Et glimt av at mannen presser bena mine opp mot magen min og penetrerer meg i baken. Han er ikke forsiktig, jeg prøver å dytte han vekk, men får det ikke til. Armene mine er helt kraftløse. Jeg skriker nei, nei.

Vi blir ikke tatt på alvor

Jeg har fortalt historien min mange ganger. De fleste møter meg med forståelse og avsky for handlingen han utførte. Politiet som møtte meg bare noen timer etter hendelsen, gjorde det ikke. Jeg fortalte dem at jeg trolig var neddopet, og at det hadde blitt utført en seksuell handling. Jeg ga dem til og med en adresse hvor jeg hadde sporet min iPhone. De hadde ikke ressurser til å dra ut dit. Da jeg følte de ikke tok meg på alvor, følte jeg på skammen og anmeldte forholdet som et ran.

Skammen fikk virkninger også etterpå. Det endte med at politiet henla saken da jeg anmeldte forholdet som voldtekt året etter. Da var alle bevis borte, og gjerningsmannen fantes ikke lenger på adressen. Det endte også med at jeg ikke lenger var kvalifisert for voldsoffererstatning.

Etter å ha fortrenget voldtekten i over et år, traff de psykiske problemene meg hardt. Jeg jobbet som butikksjef, men orket ikke møte på jobben lenger og sluttet.

Også menn er uverdige ofre

Man snakker ofte om uverdige og verdige offer i forbindelse med voldtekt og politi- og rettsvesen. Dette er et begrep hentet fra boken "Bak lukkede dører" (av Anja Emilie Kruse/Anne Bitsch). Der påviser de at kvinner fra lavere samfunnslag, narkomane eller prostituerte blir ansett som lite verdige ofre, og at sakene deres oftest ikke kommer i rettsapparatet. Om saken når så langt, blir gjerningsmannen nesten aldri straffet. Er offeret derimot velutdannet og pen og fin i tøyet, er sjansen for å bli behandlet med verdighet større.

Jeg vil våge å påstå at også menn må inkluderes blant de uverdige ofrene, uten at dette skal bli oppfattet som mannekamp mot kvinnekamp. Mennenes rolle som ofre er sterkt undervurdert. Det bunner nok i at voldtekt av menn ikke er like vanlig som voldtekt av kvinner, men også i at bare rundt 5 prosent av mannlige voldtekter blir anmeldt. Menn blir ikke trodd i møte med politi- og rettsvesen, noe som kan få store konsekvenser. Det å møte lav forståelse og gå skamfull hjem, skaper et større og mer komplekst problem over tid. Den påfølgende fortregelsen tærer på kropp og sjel.

Det er derfor jeg ønsker å sette fokus på voldtektsproblematikken generelt, men menn som blir voldtatt spesielt. Jeg ønsker meg mest av alt en voldtektsproblematikk der kjønnsforskjellene er utvisket. Jeg ønsker en voldtektsdebatt som også inkluderer voldtekt på menn. Jeg ønsker å vise at senvirkningene, posttraumatisk stress, angstlidelser, depresjon, spiseforstyrrelser, selvmordstanker og problemer med selvfølelsen, er like ille om man er mann eller kvinne, og at man uansett kjønn må bli ivaretatt.

Latterliggjøring og bagatellisering

Jeg ønsker også å få folk til å forstå at også kvinner kan være en gjerningsperson. Det ensidige fokuset på at kvinner er offer for mannens vold, voldtekt og drap, må vekk. Menn kan være både offer og overgriper, og det kan også kvinner. Det er de generelle holdningene rundt dette i samfunnet, vi må få bukt med.

Den generelle holdningen voldtatte gutter og menn møter, er at de kan jo ikke ha blitt voldtatt, fordi gutter liker jo å ha sex med alt og alle. Ikke bare står man i fare for å bli latterliggjort av de nærmeste, for eksempel venner som sier du må manne deg opp, eller blir møtt med holdninger som «slutt og syt, du fikk deg noe». Men også i kommentarfeltene på nettet blir man avdramatisert og latterliggjort. I sommer stod det i Aftenpostens Si-D om en 19 år gammel gutt som opplevde nettopp denne avdramatiseringen og latterligjøringen av hans opplevelser av et overgrep. Han forteller at voldtekten ble til humor i andres øyne. Det var et velskrevet innlegg som nettopp ble møtt med sjikane i kommentarfeltet.

Jeg tilhører i høyeste grad på venstresiden politisk. Jeg er vokst opp med foreldre som har lært meg at alle skal bidra til felleskassa, for så å kunne bruke av velferdstilbudene om man trenger de. Jeg er vokst opp med tanker om at alle mennesker er like mye verdt, og det er hverken legning, kjønn eller etnisitet som gjør deg til en drittsekk.

Jeg var selv medlem av Rødt, men meldte meg ut etter jeg følte jeg ble latterliggjort på en uoffisiell debattliste der. Dette fordi jeg mente ordlyden i partiprogrammet fremmet en forskjellsbehandling mellom kjønnene i hvordan man så på dem som opplever voldtekt. Jeg orket ikke å krangle med kvinneaktivister og andre, som fortsatt mener det er viktig kun å fokusere på kvinnene som opplever vold og voldtekt.

Store mørketall for voldteker

Norge er mer liberale enn de fleste andre land når det gjelder homofiles rettigheter og har vært et foregangsland på kjønnsnøytralitet i mange sammenhenger. Men ikke så når det gjelder voldtekt, som er et tema politikere knapt nok pirker i. Når det kommer til de 8000 til 16.000 voldtektene som rammer kvinner og menn hvert år (Handlingsplan mot voldtekt 2012-2014), er vi nærmere 1600–1700-tallet i hvordan man behandles i noen etater. Et lyspunkt er at dagens regjering har forsterket innsatsen mot vold i nære relasjoner og fjernet foreldelsesfristen i grove sedelighetssaker.

Cirka 20.000 menn er blitt voldtatt i løpet av livet, ifølge Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress 2014. Voldteker av samme art som den jeg opplevde, sovevoldtekt, er imidlertid ikke tatt med i denne undersøkelsen. Jeg er overbevist om at miljøet rundt homofile er preget av nettopp en del slike voldteker.

Og konsekvensene av at politikere ikke mener det er viktig å kjønnsnøytralisere kampen mot voldtekt, er dårlig forskning på problematikken, ubrukelige undersøkelser, som den siste omfangsundersøkelsen, for ikke å snakke om en generell dårlig holdning til utsatte menn i politiet, i rettsvesenet, hos velferdsetaten og blant hvermannen.